

ГАРЧИГ

Товч танилцуулга 2-13

Үндсэн үзүүлэлт..... 14

I.Нийгмийн үзүүлэлт

I.1 Хүн ам 15

I.2 Хөдөлмөр..... 16-18

I.3 Нийгмийн даатгал, нийгмийн халамж..... 19-20

I.4 Эрүүл мэнд..... 21-22

I.5 Гэмт хэрэг..... 23-24

II.Эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Банк..... 25

II.2 Төсөв..... 26-29

II.3 Үнэ 30

II.4 Хөдөө аж ахуй 31-36

II.5 Аж үйлдвэр 37-39

АЙМГИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН 2020 ОНЫ

04-Р САРЫН ТАНИЛЦУУЛГА

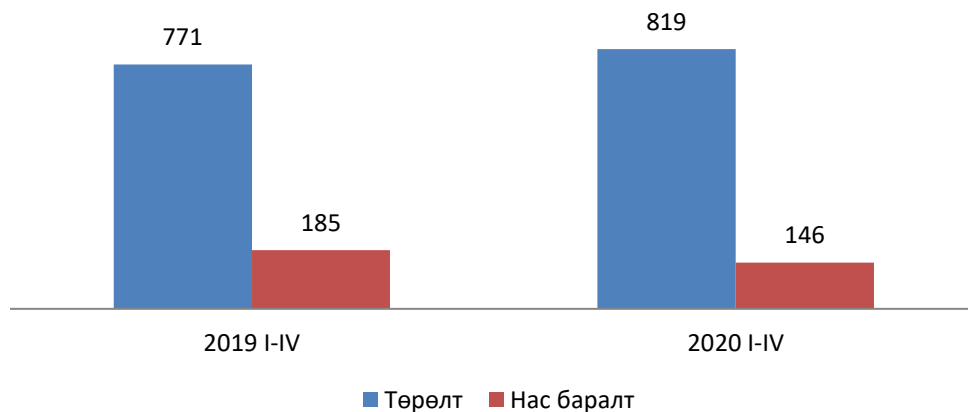
I. Нийгмийн үзүүлэлт

I.1. Хүн ам

Аймгийн хэмжээнд 2020 оны эхний 04-р сард 819 хүүхэд шинээр мэндэлж, 146 хүн нас барсан байна. Хүн амын цэвэр өсөлт 673 болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.8 хувиар өсчээ. 1000 хүнд ногдох төрөлт 7.1, нас баралт 1.3 байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад төрөлт 0.5 пунктээр өсч, нас баралт 0.3 пунктээр буурсан байна.

Төрсөн хүүхэд, нас барсан хүний тоо

I.2 Хөдөлмөр

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэний тоо

Аймгийн хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгэлтэй ажил идэвхтэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо 1980 болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 36 хүнээр буюу 1.8 хувиар өсчээ. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 1136 буюу 57.4 хувь нь 15-34 насны залуучууд байна.

04 сарын байдлаар ажилгүй 789 иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй ажилгүй иргэдээс 157 иргэн ажилд зуучлагдан оржээ. Тайлант сард бүртгэлтэй ажилгүй иргэдээс 190 иргэн хасагдсан байна.

Эхний 4 сарын байдлаар шинэ ажлын байранд 311 иргэн ажиллаж байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.5 хувиар өссөн байна.

I.3 Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого эхний 04 сард 30.5 тэрбум.төг, зарлага 26.4 тэрбум.төг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 7.0 тэрбум.төг буюу 30.0 хувиар, зарлага 4.0 тэрбум.төг буюу 18.0 хувиар тус тус өсчээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлогын 94.5 хувийг тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого, 0.7 хувийг ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого, 1.3 хувийг үйлдвэрлэлийн осол мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн орлого, 3.5 хувийг тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого тус тус эзэлж байна.

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 3.8 тэрбум.төг буюу 18.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Нийгмийн даатгалд даатгуулагчдын 65.6 хувь нь заавал даатгуулагчид, 34.4 хувь нь сайн дураар даатгуулагчид байна. Сайн дураар даатгуулагчдын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 864 хүнээр буюу 11.9 хувиар буурчээ. Заавал даатгуулагчдын 39.4 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагад, 60.6 хувь нь төсөвт байгууллагад ажиллаж байна.

Нийгмийн халамж

Нийгмийн халамжийн сангаас 04 сарын байдлаар/ давхардсан тоогоор/ 43094 хүнд 5.2 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр тэтгэмж авагчдын тоо 1481 хүн буюу 3.5 хувиар өсч, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 0.6 тэрбум.төг буюу 10.3 хувиар буурчээ.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдагсадын 3.3 хувийг халамжийн тэтгэвэр авагчид, 5.8 хувийг нөхцөлт мөнгөн тэтгэмжид хамрагдагсад, 17.2 хувийг ахмад настнуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламжид хамрагдагсад, 0.9 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлсэн хөнгөлөлтөд хамрагдагсад эзэлж байна.

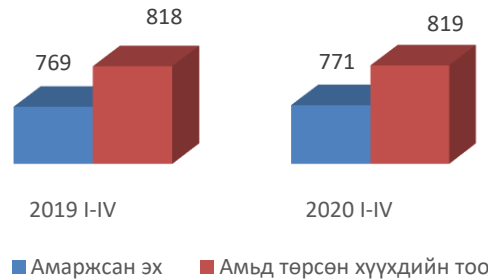

I.4 Эрүүл мэнд

Аймгийн хэмжээнд эхний 04 сард 818 эх амаржиж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 49 эхээр буюу 6.4 хувиар, төрсөн хүүхдийн тоо (амьд төрөлтөөр) 819 болж 48 хүүхэд буюу 6.2 хувиар тус тус өссөн байна.

Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхдийн тоо

Нэг хүртэлх насандаа 6 хүүхэд эндсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 9 хүүхдээр буурчээ.

Халдварт өвчнөөр эхний 04 сард 208 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 138 хүнээр буюу 39.9 хувиар буурсан байна. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн 35.6 хувийг тэмбүү, 13.0 хувийг салхин цэцэг, 22.1 хувийг трихоминиаз өвчнөөр өвчлөгчид эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 12 хүнээр, трихоминиазаар өвчлөгчдийн тоо 8 хүнээр, салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 42 хүнээр тус тус хасагдсан байна.

1.5 Гэмт хэрэг

Аймгийн хэмжээнд 04 сард 146 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 112 гэмт хэргээр буюу 43.4 хувиар буурсан байна. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 65.8 хувь нь сумдад, 34.2 хувь нь аймгийн төвд бүртгэгджээ.

Хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 3 болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр нэмэгдсэн байна. Хулгайлах гэмт хэргийн 50.0 хувийг иргэдийн орон байрны хулгай, 40.0 хувийг малын хулгай, 10 хувийг тээврийн хэрэгслийн хулгай эзэлж байна.

Гэмт хэрэгт холбогдсон 86 сэжигтэн, яллагдагчийн 13 хүн буюу 15.1 хувь нь 18-35 хүртэл насных, 8 хүн буюу 9.3 хувь нь 35-аас дээш насных, 2 хүн буюу 2.3 хувь нь 17 хүртэлх насныхан байна. Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын 20.9 хувь нь хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид, 50.0 хувь нь ажилчин, малчин, 24.4 хувь нь ажилгүй иргэд байна.

Авто машин жолоодох эрхээ хасуулсан жолооч 63 хүнээр буюу 19.1 хувиар, согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон хүний тоо 14.4 хувиар өссөн байна. Хэрэг үйлдэгчдийн 39.5 хувь нь согтуугаар, 15.1 хувь нь бүлэглэн үйлдсэн хэрэг эзэлж байна. Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 25.9 хувиар өсчээ.

Гэмт хэргийн улмаас 214.6 сая төгрөгийн хохирол учирсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 262.3 сая төгрөг буюу 2.2 дахин буурсан байна. Нийт хохирлын 21.5 хувь буюу 46.1 сая төгрөгийг нөхөн төлүүлсэн байна.

Гэмт хэргийн улмаас 11 хүн нас баржээ. Аймгийн хэмжээнд эхний 04 сард 213 хүн албадан саатуулагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 130 хүн буюу 37.9 хувиар буурсан байна.

II. Эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Банк

Арилжааны банкуудын мэдээгээр аж ахуйн нэгж, байгууллага иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл эхний 04 сарын байдлаар 206.6 тэрбум төгрөг болжээ. Нийт зээлийн 1.9 хувь нь хугацаа хэтэрсэн зээл байна. Байгууллага иргэдийн хугацаатай ба хугацаагүй хадгаламж 133.5 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.5 тэрбум төгрөг буюу 3.5 хувиар өссөн байна.

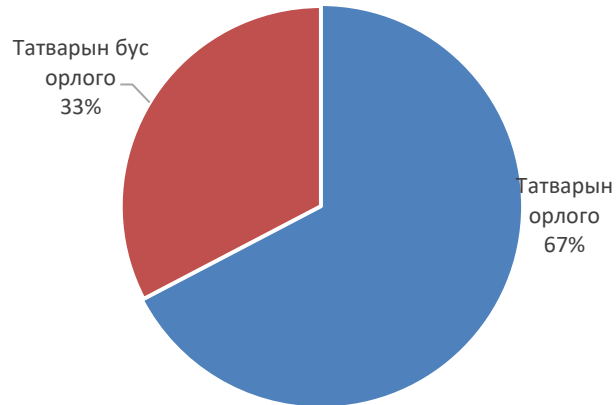
Өмнөх оны мөн үеийнхээс зээлжигчийн тоо 1894 хүн буюу 4.8 хувиар, хадгаламж эзэмшигчийн тоо 2.5 хувиар тус тус өссөн байна.

II.2 Төсөв

Орлого: 2020 оны эхний 04 сард орон нутгийн төсвийн орлогод 4.8 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж төлөвлөгөөний биелэлт 90.6 хувьтай байна. Орлогын 67.0 хувь нь татварын орлого, 33.0 хувь нь татварын бус орлого байна.

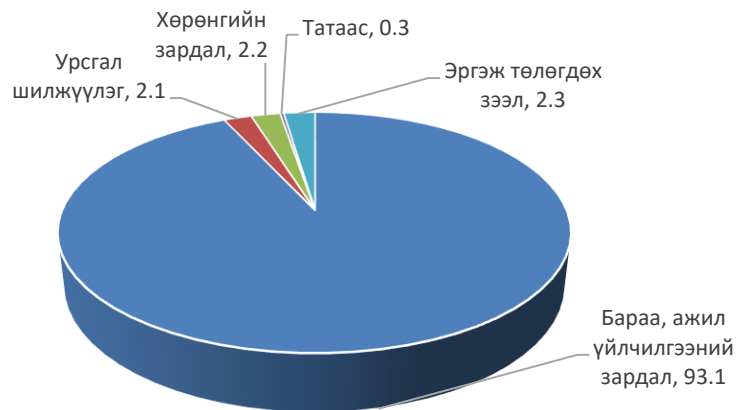
Төсвийн орлогын бүтэц, хувиар

Зарлага: Орон нутгийн төсвийн зарлага 28.7 тэрбум.төг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.2 тэрбум.төг буюу 12.5 хувиар өссөн байна. Нийт зарлагын 57.7 хувийг цалин хөлс, 7.3 хувийг НДШ, 14.1 хувийг байр ашиглалттай холбоотой зардал, 2.1 хувийг урсгал шилжүүлгийн зардал, 1.7 хувийг хангамж, бараа материалын зардал, 17.1 хувийг бусад зардал эзэлж байна.

Төсвийн зарлагын бүтэц, хувиар

II.2 Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний үнийн индекс гэдэг нь хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа үйлчилгээний нэр төрөл өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмждэг үзүүлэлт юм.

2020 оны 04-р сарын бараа үйлчилгээний үнэ тариф өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 4.0 хувиар өсч, өмнөх сарынхаас 0.6 хувиар буурчээ.

Өмнөх сарынхаас талх, будаа, гурилын үнэ 0.6 хувиар, мах, махан бүтээгдэхүүний үнэ 5.6 хувиар, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, өндөгний үнэ 1.1 хувиар өсч, жимс, жимсгэний үнэ 0.3 хувиар, төрөл бүрийн өөх тосны үнэ 0.7 хувиар буурсан байна. Өмнөх сарынхаас А-80 бензиний үнэ 17.9 хувиар, АИ-92 бензиний үнэ 17.2 хувиар, дизель түлшний үнэ 10.9 хувиар тус тус буурчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхтэй зэрэгцүүлэхэд 41.2 хувийнх нь үнэ өсч, 10.1 хувийнх нь үнэ буурч, 48.7 хувийнх нь үнэ тогтвортой байна. Өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс хүнсний барааны бүлгийн дундаж үнэ 9.0 хувиар, хувцас, бөс бараа, гутлын үнэ 5.4 хувиар, орон сууц, ус, цахилгааны бүлгийн үнэ 2.4 хувиар, эм тариа эмнэлэгийн бүлгийн үнэ 8.6 хувиар өссөн байна.

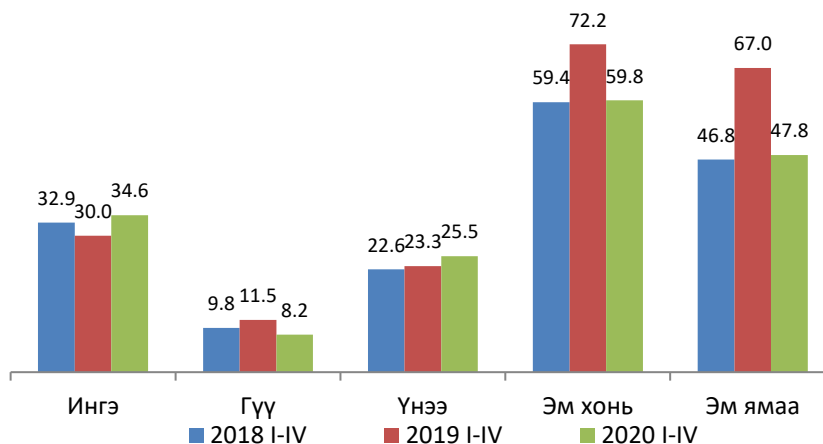

II.4 Хөдөө аж ахуй

Аймгийн хэмжээнд 2019 оны жилийн эцэст төллөх насны нийт 2295.3 мянган эх мал тоологдсон ба 2020 оны эхний 4 сарын байдлаар 1158.3 мянган толгой эх мал буюу оны эхэнд тоологдсон нийт эх малын 50.5 хувь нь төллөсөн байна. Ингэний 34.6 хувь, гүүний 8.2 хувь, үнээний 25.5 хувь, эм хонины 59.8 хувь, эм ямааны 47.8 хувь нь төллөжээ. Өмнөх оны мөн үед нийт эх малын 64.9 хувь буюу 1548.6 мянган мал төллөсөн байжээ.

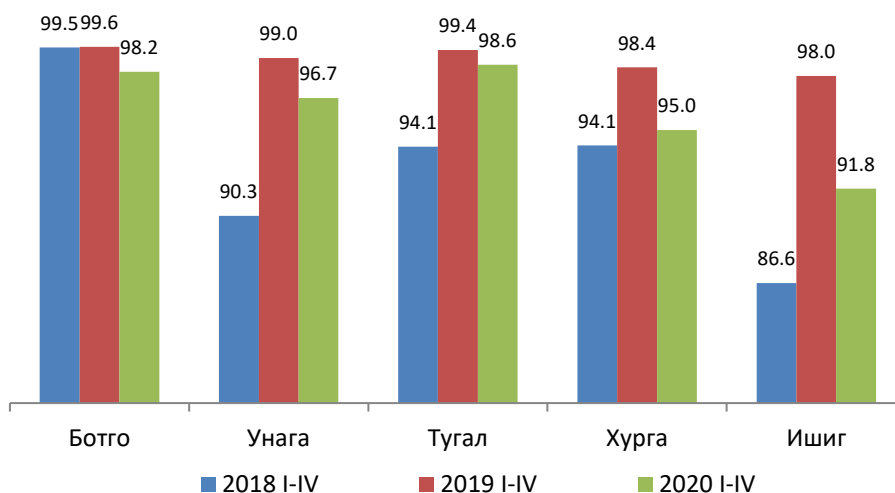

Мал төллөлтийн хувь

Гарсан төл 93.8 хувьтай бойжиж байна. Ботго 98.2 хувь, унага 96.7 хувь, тугал 98.6 хувь, хурга 95.0 хувь, ишиг 91.8 хувьтай бойжиж байна. Өмнөх оны мөн үед төл бойжилтын хувь 98.3 хувьтай бойжиж байсан байна.

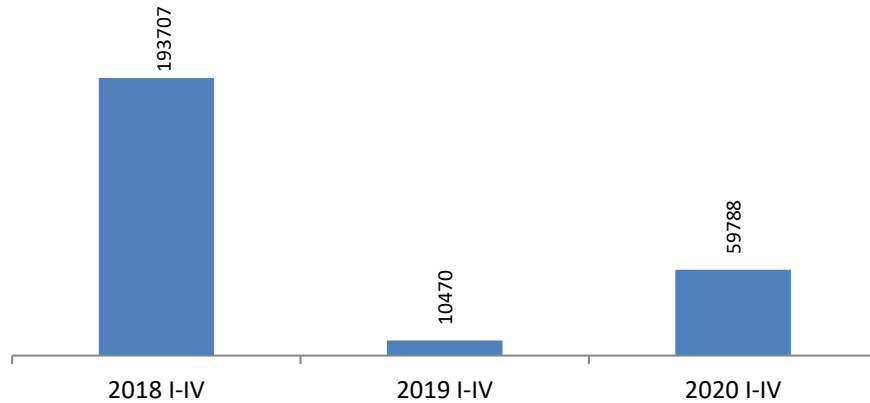
Төл бойжилтын хувь

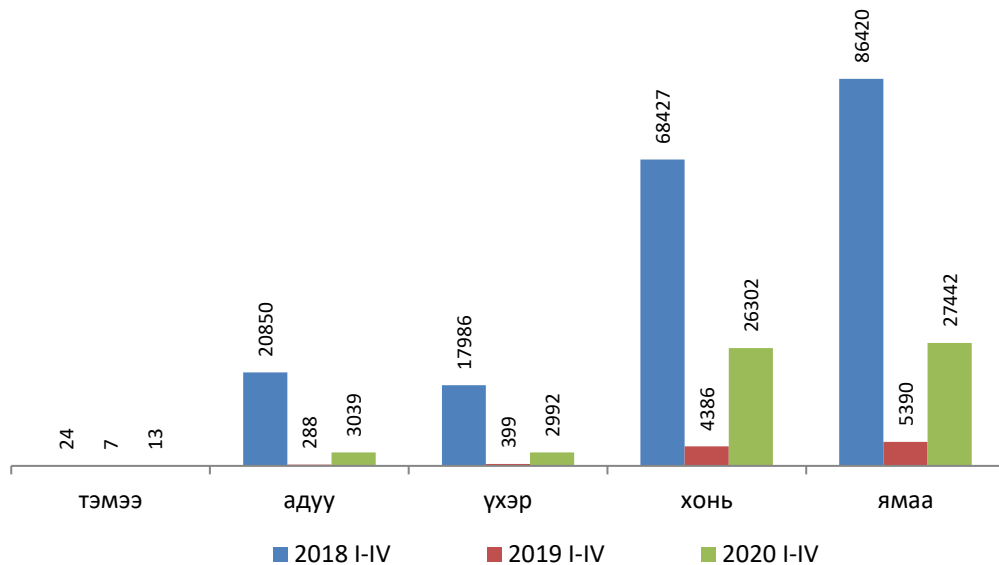
Аймгийн хэмжээнд эхний 4 сарын байдлаар оны эхэнд тоологдсон нийт малын 1.1 хувьтай тэнцэх 59.8 мянган толгой том мал зүй бусаар хорогдоод байна. Нийт хорогдсон том малын 13 нь тэмээ, 3039 нь адуу, 2992 нь үхэр, 26302 нь хонь, 27442 нь ямаа байна. Хорогдлыг сумдаар авч үзвэл Зүүнбаян-Улаан суманд 10360 толгой мал буюу хамгийн олон мал хорогдсон байна. Сант суманд 6846 толгой, Хужирт суманд 6059 толгой, Хайрхандулаан суманд 5623 толгой, Хархорин суманд 5255 толгой, бусад сумдад 5000-аас доош толгой мал тус тус хорогдсон байна. Есөнзүйл суманд том малын хорогдол гараагүй байна.

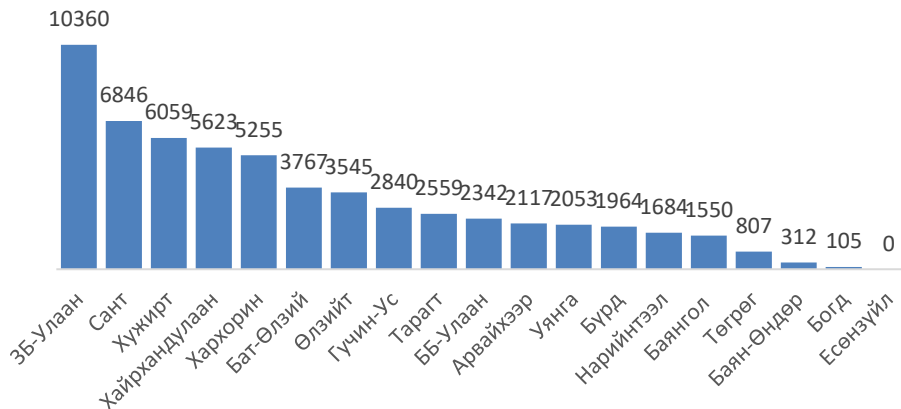
Том малын хорогдол

Том малын хорогдол, 5 төрлөөр

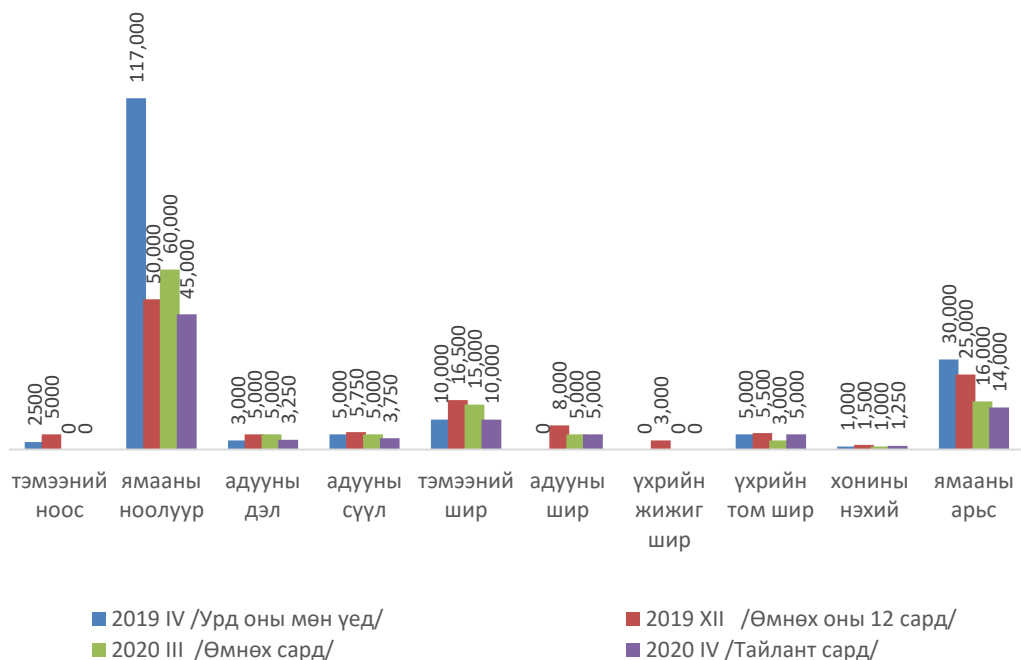
Эхний 4 сарын байдлаар 5 суманд нийт 346 толгой мал өвчнөөр хорогдсон байна. Хужирт суманд 211 толгой, Баян-Өндөр суманд 80 толгой, Бүрд суманд 51 толгой, Төгрөг, Өлзийт суманд тус бүр 2 толгой мал өвчнөөр хорогдсон байна. Хээлтэгч малын хорогдол 9554 байгаа ба 16 суманд 1-ээс 1680 хүртэлх толгой хээлтэгч мал хорогдсон байна. Баянгол, Есөнзүйл, Нарийнтээл сумдуудад хээлтэгч малын хорогдол гараагүй байна.

Том малын хорогдол, сумаар

Аймгийн түүхий эдийн захад ямааны ноолуур 45.0 мянган төгрөг, тэмээний шир 10.0 мянган төгрөг, адууны шир 5.0 мянган төгрөг, үхрийн шир 5.0 мянган төгрөг, хонины нэхий 1250 төгрөг, ямааны арьс 14.0 мянган төгрөг, адууны дэл 3.25 мянган төгрөг, сүүл 3.75 мянган төгрөгийн үнэ ханштай байна.

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад түүхий эдийн үнэ ихэнх төрөл дээр буурсан байна. Тухайлбал ямааны ноолуурын үнэ 61.7 хувиар, адууны сүүл 25.0 хувиар, ямааны арьс 53.3 хувиар тус тус буурсан байна. Адууны дэл 8.3 хувиар, хонины нэхий 25.0 хувиар өссөн, тэмээний шир, үхрийн шир өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна.

Өмнөх сартай харьцуулбал адууны шир өмнөх сарын түвшинд байна. Ямааны ноолуур 25.0 хувиар, адууны дэл 35.0 хувиар, адууны сүүл 25.0 хувиар, тэмээний шир 33.3 хувиар, ямааны арьс 12.5 хувиар тус тус буурсан, үхрийн шир 66.7 хувиар, хонины нэхий 25.0 хувиар тус тус өссөн байна.

Малын гаралтай зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

II.5 Аж үйлдвэр

Үйлдвэрийн газрууд оны үнээр эхний 04 сард 13.7 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж 13.3 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн борлуулсан нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс нийт үйлдвэрлэл 7.0 хувиар, борлуулалтын орлого 8.5 хувиар тус тус буурсан байна.

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний хувьд: Бялуу, аарц, ааруул, талх, нарийн боов, хиам, архи, хөлдөөсөн бууз, хэрчсэн гурил, цэвэр ус, рашаан, монгол дээл, нүүрс зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.7-69.9 хувиар буурсан байна. Харин даршилсан ногоо, кимчи, бүх төрлийн гутал, зэрэг бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 23.1 хувиас 2.3 дахин өссөн байна.

СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	2019 I-IV	2020 I-IV	2020 IV/2019 IV
Нийгмийн статистикийн үзүүлэлтүүд				
Төрсөн хүүхэд	хүн	771	819	106.2
Нас баралт	хүн	185	146	78.9
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд	хүн	1944	1980	101.9
Шинэ ажлын байранд ажилд орсон иргэд	хүн	274	311	113.5
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого	сая.төг	23497.3	30549.7	130.0
Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага	сая.төг	22395.9	26427.3	118.0
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо	хүн	346	208	60.1
Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо	тоо	258	146	56.6
Хэрэгт холбогдогсод	хүн	97	86	88.7
Эдийн засгийн статистикийн үзүүлэлтүүд				
Хэрэглээний үнийн индексийн өөрчлөлт, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулсан	хувь	108.4	104.0	-
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	сая.төг	220.5	206.6	93.7
Иргэдийн хадгаламж	сая.төг	129.0	133.5	103.5
Орон нутгийн төсвийн орлого	сая.төг	3929.4	4788.1	121.9
Төсвийн зарлага	сая.төг	25545.8	28669.4	112.2
Мал төллөлт:				
Ингэ	толгой	3292	4053	123.1
Гүү	толгой	12723	9441	74.2
Үнээ	толгой	24054	27700	115.2
Эм хонь	толгой	833363	658197	79.0
Эм ямаа	толгой	657157	458911	69.8
Төл бойжилт:				
Ботго	толгой	3278	3980	121.4
Унага	толгой	12591	9134	72.5
Тугал	толгой	23907	27310	114.2
Хурга	толгой	820535	625310	76.2
Ишиг	толгой	661482	421175	63.7
Том малын зүй бусын хорогдол	толгой	10470	59788	5.7 дах
Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	сая.төг	14784.6	13742.9	93.0

I.1 ХҮН АМ
I.1.1 ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ, ХҮН АМЫН ЕРДИЙН ӨСӨЛТ, сумаар

Сум	2019 I-IV			2020 I-IV		
	Төрөлт	Нас баралт	Ердийн цэвэр өсөлт	Төрөлт	Нас баралт	Ердийн цэвэр өсөлт
БҮГД	771	185	586	819	146	673
Баян-Өндөр	2	3	-1	3	3	0
Бүрд	8	5	3	3	2	1
Бат-Өлзий	9	6	3	9	7	2
ББ-Улаан	1	6	-5	3	1	2
Баянгол		6	-6		3	-3
Гучин-Ус	2	1	1		2	-2
Есөнзүйл	3	2	1	3	6	-3
Өлзийт	1	5	-4			0
ЗБ-Улаан	4	5	-1	2	2	0
Богд	17	9	8	19	10	9
Нарийнтээл	4	4	0		6	-6
Сант	4	3	1	1	11	-10
Тарагт		5	-5		6	-6
Төгрөг	1	4	-3	1	4	-3
Уянга	30	20	10	9	8	1
Хайрхандулаан	5	6	-1	2	1	1
Хужирт	20	14	6	24	9	15
Хархорин	85	8	77	97	6	91
Арвайхээр	575	73	502	643	59	584

Эх үүсвэр: Аймгийн эрүүл мэндийн газар

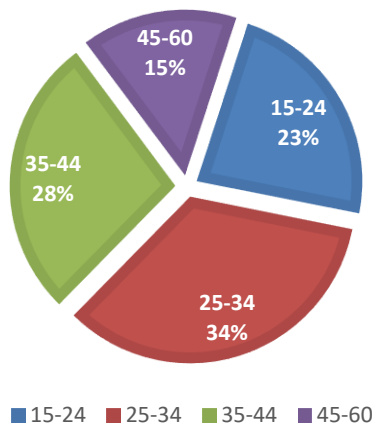
I.2 ХӨДӨЛМӨР

I.2.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО

Үзүүлэлт	2019 I-IV	2020 I-IV
1. Өмнөх сарын эцэст байсан ажилгүйчүүд	1795	1381
2. Тайлант сард нэмэгдсэн ажилгүйчүүд	307	789
3. Ажилгүйчүүдээс тайлант сард ажилд орсон	34	157
4. Тайлант сард ажилгүйчүүдийн бүртгэлээс хасагдсан	124	190
5. Тайлант сарын эцэст байгаа ажилгүйчүүд	1944	1980
6. Тайлант сарын эцэст байгаа ажилгүйчүүд насны бүлгээр		
15-24	467	458
25-34	651	678
35-44	544	543
45-60	282	301

Эх үүсвэр: Хөдөлмөрийн хэлтсийн мэдээг үндэслэв

БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД НАСНЫ БҮЛГЭЭР

1.2.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, сумаар, боловсролоор

Сумын нэр	Бүгд	Боловсролын түвшингээр						
		Дээд	Тусгай дунд	Мэргэжлийн анхан шатны	Бүрэн дунд	Бүрэн бус дунд	Бага	Боловсролгүй
Дүн	1980	393	24	286	947	174	128	28
Баян-Өндөр	60	11	1		32	12	1	3
Бүрд	15	2			10		3	
Бат-Өлзий	25	4	1	4	9	5	2	
Баруунбаян-Улаан	30	5		6	9	7	3	
Баянгол	22	2		6	10	3	1	
Гучин-Ус	18	4		3	10		1	
Есөнзүйл	40	3			16	5	13	3
Өлзийт	17	5		2	8	1	1	
Зүүнбаян-Улаан	38	5		12	13	7		1
Богд	69	12	2	16	33	1	3	2
Нарийнтээл	37	6		11	12	6	2	
Сант	38	5		3	23	7		
Тарагт	36	5		6	20	2	3	
Төгрөг	14	7		2	4	1		
Уянга	94	13	1	17	52	6	5	
Хайрхандулаан	43	6	1	3	21	6	5	1
Хужирт	35	3	2	8	19	2	1	
Хархорин	215	49	2	19	129	10	5	1
Арвайхээр	1134	246	14	168	517	93	79	17

Эх үүсвэр: Хөдөлмөрийн хэлтсийн мэдээг үндэслэв

I.2.3 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙРАНД АЖИЛЛАЖ БАЙГАА ХҮНИЙ ТОО, салбараар

	Хүний тоо		Салбараар							
			ХАА, ан агнуур, ойн аж ахуй, загас агнуур	Уул уурхай	Боловсруулах үйлдвэр	Барилга	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар, үйлчилгээ	Төрийн удирдлага болон батлан хамгаалах	Боловсрол	Бусад
	2019 I-IV	2020 I-IV								
Бүгд	274	311	22	1	137	7	45	21	15	63
Баян-Өндөр	5	10					1	7		2
Бүрд	6	2			2					
Бат-Өлзий	3	0								
Баруунбаян-Улаан	3	0								
Баянгол		2	1		1					
Гучин-Ус		5	1		3					1
Есөнзүйл	12	3					2	1		
Өлзийт	11	4	1		2		1			
Зүүнбаян-Улаан	16	12	1		8		2	1		
Богд	11	2						2		
Нарийнтээл		3						3		
Сант	13	8			2		1	2	3	
Тарагт	5	6			2		1	3		
Төгрөг		0								
Уянга		0								
Хайрхандулаан		6			4	1				1
Хужирт	7	11			1				10	
Хархорин	3	2	1	1						
Арвайхээр	179	235	17		112	6	37	2	2	59

I.3 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ,ХАЛАМЖ**I.3.1 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО,ЗАРЛАГА, төрлөөр**

Үзүүлэлт	2019 I-IV	2020 I-IV
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, сая.төг	23497.3	30549.7
Үүнээс:		
Тэтгэврийн даатгалын сангийн	21982.3	28886.3
Тэтгэмжийн даатгалын сангийн	924.6	1029.7
ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн	460.2	406.8
Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн	130.2	226.9
Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага, сая.төг	22395.9	26427.3
Үүнээс:		
Тэтгэврийн даатгалын сангийн	21007.1	24792.5
Тэтгэмжийн даатгалын сангийн	813.2	987.1
ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн	454.3	406.4
Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн	121.3	241.3

НИЙГМИЙН ДААТГАЛД ДААТГУУЛАГЧИД

1.Заавал даатгуулагчид	11766	12151
Үүнээс:		
Аж ахуйн нэгж байгууллага	4776	4792
Төсөвт байгууллага	6990	7359
2. Сайн дураар даатгуулагчид	7237	6373

ОЛГОСОН ТЭТГЭВРИЙН ХЭМЖЭЭ, сая.төг

Үзүүлэлт	2019 I-IV		2020 I-IV	
	хүний тоо	Олгосон хэмжээ	хүний тоо	Олгосон хэмжээ
Нийт олгосон тэтгэвэр, сая.төг	16333	21002.5	17239	24388.2
Өндөр настны	12321	16223.3	13181	19011.3
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн	2900	3163.3	2955	3577.6
Тэжээгчээ алдсаны	840	954.9	809	1045.7
Цэргийн	272	661.0	294	753.6

Эх үүсвэр: Нийгмийн даатгалын хэлтэс

Тайлбар: ҮОМШӨ-Үйлдвэрлэлийн осол мэргэжлээс шалтгаалах өвчин

I.3.2 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНД ХАМРАГДСАН ХҮНИЙ ТОО, ОЛГОСОН ТЭТГЭМЖИЙН ХЭМЖЭЭ /сая.төг/

Үзүүлэлт	2019 I-IV		2020 I-IV	
	Хүний тоо	Олгосон хэмжээ	Хүний тоо	Олгосон хэмжээ
1.Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	3596	1500	3903	1831
Халамжийн тэтгэвэр	1472	965.3	1407	1015.6
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	2124	534	2496	816
Ахмад настныг асарч буй иргэний	1207	295.6	1461	432.5
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэний	479	121.3	530	158.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч буй иргэний	354	92.4	419	193.7
Бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн өсгөсний тэтгэмж	69	20.9	72	27.1
Гэр бүлийн тухай хуулийн 25.5-д заасан болон хүчирхийллийн улмаас хамгаалалт шаардлагатай болсон хүүхдийг мөн хуулийн 74 дүгээр зүйлд заасны дагуу гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэнд олгох тэтгэмж	6	1.6	6	2.1
Ахмад настныг гэртээ асарч буй иргэн	9	2.4	8	2.4
2.Жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн тэтгэмж	1592	143.8	1618	40.0
3. Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай иргэн өрх	1718	352.3	2107	418.9
4.Ахмад настнуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламж	6537	255.9	7425	222.2
5.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламж	475	80.0	391	59.9
6.Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламж	37	24.3	37	24.7
Алдарт эхийн одонтой эхчүүдэд үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламж	1008	1331.2	1016	1308.0
Хүнс тэжээлийн хөтөлбөр	4	5	5	5
Насны хишиг	5316	425.9	5595	440.0
Насны хишиг	5383	452.7	5372	450.1
Цалинтай ээж	6609	1152.3	6190	290.1
Өрх толгойлсон эцэг эхийн тэтгэмж	266	84.0	291	119.8
Банкны шимтгэл		3.0		2.9
ДҮН	4161	5801.9	4309	5205.1
	3		4	

Эх үүсвэр: Нийгмийн халамж үйлчилгээний хэлтсийн мэдээг үндэслэв.

I.4 ЭРҮҮЛ МЭНД

I.4.1 ТӨРӨЛТ, ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЛИЙН ТОО

Хугацаа	Амаржсан эх	Амьд төрсөн хүүхэд	Төрөхийн улмаас эндсэн эх	1 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	1-5 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд
2018 I-IV	752	750	-	17	3
2019 I-IV	769	771		15	4
2020 I-IV	818	819	1	6	-

I.4.2 ТӨРӨЛТ, ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, сумаар

Сумд	Амаржсан эх	Амьд төрсөн хүүхэд	Төрөхийн улмаас эндсэн эх	1 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	1-5 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд
Баруунбаян-Улаан	3	3			
Бат-Өлзий	9	9			
Баянгол					
Баян-Өндөр	3	3			
Богд	19	19		1	
Бүрд	3	3			
Гучин-Ус					
Есөнзүйл	3	3			
Зүүнбаян-Улаан	2	2			
Нарийнтээл					
Өлзийт					
Сант	1	1			
Тарагт					
Төгрөг	1	1			
Уянга	9	9		1	
Хайрхандулаан	2	2			
Хархорин	97	97			
Хужирт	24	24			
Арвайхээр	642	643	1	4	
ДҮН	818	819	1	6	0

I.4.3 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧДИЙН ТОО

Хугацаа	Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид-бүгд	Үүнээс:									
		Вируст гепатит	Цусан суулга	Сүрьеэ	Салхинцэцэг	Тэмбүү	Заг хүйтэн	Трихоминиаз	Улаан бурхан	Бруцеллээ	Бусад
2018 I-IV	282	1	47	16	36	85	28	30		1	38
2019 I-IV	346	5	46	24	69	86	46	54		2	14
2020 I-IV	208	4	10	13	27	74	19	46		0	15

I.4.4 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧДИЙН ТОО, сумаар

Сумд	Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид-бүгд			Үүнээс:										
				Вируст гепатит	Цусан суулга	Сүрьеэ	Салхинцэцэг	Тэмбүү	Заг хүйтэн	Трихоминиаз	Улаан бурхан	Бруцеллээ	Бусад	
	2018	2019	2020											
ББ-Улаан	2	1	2			1		1						
Бат-Өлзий	6	4	1								1			
Баянгол	5	4	8			1		7						
Баян-Өндөр	6	8	2											2
Богд	2	6	10				1	9						
Бүрд	1	1	4							1	1			2
Гучин-Ус	5		1					1						
Есөнзүйл	2	6	1		1									
Зүүнбаян-Улаан	4	4	5		1	1		2						1
Нарийнтээл	7		1					1						
Өлзийт	4	5	1		1									
Сант	1	5	0											
Тарагт	13	7	6			1		1	2					2
Төгрөг		9	2					2						
Уянга	10	11	33			1		3	2	27				
Хайрхандулаан	3	11	5			1	1		1	1				1
Хархорин	21	47	11			1	1	6	3					
Хужирт	8	15	3			1	1	1						
Арвайхээр	182	202	112	4	7	5	23	40	10	16				7
ДҮН	282	346	208	4	10	13	27	74	19	46			0	15

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын мэдээг үндэслэв.

I.6 ГЭМТ ХЭРЭГ**I.5.1 БҮРТГЭГДСЭН ХЭРГИЙН ТОО, төрлөөр**

Хэргийн төрөл	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Бүртгэгдсэн хэрэг-Бүгд	218	258	146
Бусдын амийг хорлосон	3	1	1
Хүний амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх		10	7
Хулгайн хэрэг	63	85	40
Хувийн өмчийн хулгай	42	50	20
Малын хулгай	6	28	16
Тээврийн хэрэгслийн	15	7	4
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	84	65	46
Хүний бэлгийн эрх чөлөө халдашгүй байдлын эсрэг		29	9
Бусад хэрэг	68	68	43

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Гэмтэж бэртсэн хүн	64	78	55
Нас барсан хүн	15	12	11
Нийт хохирол /сая.төг/	85.9	476.9	214.6
Нөхөн төлүүлсэн хохирол	30.7	48.3	46.1

I.5.2 БҮРТГЭГДСЭН ХЭРГИЙН ТОО, сумаар

Сумд	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Баян-Өндөр	2	5	1
Бүрд	6	3	3
Баянгол	3		
Бат-Өлзий	13	24	19
ББ-Улаан	2	3	3
Гучин-Ус	5	8	1
Есөнзүйл	3	1	1
Өлзийт	-	1	1
ЗБ-Улаан	9	8	6
Богд	12	7	4
Нарийнтээл	8	11	3
Сант	2	3	7
Тарагт	6	7	7
Төгрөг	3	4	2
Уянга	5	12	3
Хайрхандулаан	6	7	7
Хужирт	9	13	9

Хархорин	26	29	19
Арвайхээр	98	112	50
ДҮН	218	258	146

1.5.3 ХЭРЭГТ ХОЛБОГДСОН СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИЙН ТОО

Хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Хэрэг үйлдэхдээ:			
-Бүлэглэсэн	6	12	13
-Согтуугаар	37	27	34
Эрүүлжүүлэгдсэн хүн	219	343	213
Баривчлагдсан хүн	323	373	436
Согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон		664	760
Тээврийн хэрэгсэл жолоодож эрх хасагдсан/ торгож эрх хассан	334	330	393

1.5.4 ХЭРЭГТ ХОЛБОГДСОН СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИЙН ТОО, сумаар

Сумд	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Баян-Өндөр	2		
Бүрд	2		
Баянгол	2		
Бат-Өлзий	1	9	14
ББ-Улаан	1	1	5
Гучин-Ус	2	4	1
Есөнзүйл	1		
Өлзийт			
ЗБ-Улаан	5	1	7
Богд	7	3	2
Нарийнтээл	4	3	4
Сант	1	2	5
Тарагт	1	1	1
Төгрөг	2		
Уянга	4	11	2
Хайрхандулаан	5	9	4
Хужирт	5	8	7
Хархорин	9	8	7
Арвайхээр	44	37	27
ДҮН	98	97	86

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газрын мэдээг үндэслэв.

II.1 БАНК**II.1.1 ЗЭЭЛИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, ЗЭЭЛЖИГЧИЙН ТОО** банкуудаар,

Банкны нэр	Зээлийн өрийн үлдэгдэл, сая.төг		Хугацаа хэтэрсэн, сая.төг		Зээлжигчийн тоо	
	2019 I-IV	2020 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Дүн	220458.8	206563.9	2040.1	3879.5	38976	40870
ХААН	110429.3	103832.6	1196.4	1897.3	20641	20507
ХАС	30835.3	27368.8	411.5	1122.8	3709	3956
ГОЛОМТ	15494.9	12585.6	418.8	748.0	1261	1275
ТӨРИЙН БАНК	63699.3	62776.9	13.4	111.4	13365	15132

II.1.2 ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, Х/ЭЗЭМШИГЧИЙН ТОО, банкуудаар

Банкны нэр	Хугацаатай хадгаламж, сая.төг		Хугацаагүй хадгаламж, сая.төг		Хадгаламж эзэмшигчийн тоо	
	2019 I-IV	2020 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Дүн	98790.8	105135.6	30233.2	28401.4	78773	80749
ХААН	50473.0	57463.9	23451.8	20248.4	34285	35248
ХАС	15686.8	15896.3	1859.2	2285.6	14964	13587
ГОЛОМТ	5669.8	4665.2	886.6	1038.1	2863	3115
ТӨРИЙН БАНК	26961.2	27110.2	4035.6	4829.3	26661	28799

Эх үүсвэр: Арилжааны банкуудын мэдээг үндэслэв.

II.2 ТӨСӨВ**II.2.1 НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН, мян.төг**

Төсвийн орлого	2020 I-IV		
	Төл	Гүй	хувь
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	34454229.7	32022564.1	92.9
Татварын орлого	2782286.7	3223836.2	115.9
Орлогын албан татвар	2113388.0	2587554.8	122.4
Хувь хүний орлогын албан татвар	2913388.0	3299220.9	113.2
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого	2325318.4	2401905.8	103.3
Үйл ажиллагааны орлого	103248.8	191960.6	185.9
Хөрөнгийн орлого	450387.6	645771.5	143.4
Хөрөнгө борлуулсны орлого	34433.2	51441.8	149.4
Бусад	0.0	8141.1	0.0
Хувь хүний орлогын албан татвар буцаан олголт	-800000.0	-711666.1	89.0
Хөрөнгийн албан татвар	254070.0	258923.5	101.9
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	120000.0	103274.9	86.1
Бууны албан татвар	4070.0	2104.0	51.7
Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	130000.0	153544.6	-
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	414828.7	377357.8	91.0
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	222872.3	269237.3	120.8
Улсын тэмдэгтийн хураамж	73853.2	97224.8	131.6
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр		10640.2	-
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	149019.1	161372.2	108.3
Газрын төлбөр	122925.0	59119.8	48.1
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	68531.4	49000.7	71.5
Ойн нөөц ашигласны төлбөр	12600.0	24155.0	191.7
Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	55931.4	24825.7	-
Татварын бус орлого	31671943.0	28798727.9	90.9
Нийтлэг татварын бус орлого	2259988.9	1383248.7	61.2
Хүүгийн орлого		74348.1	-
Торгуулийн орлого	325775.4	381580.5	117.1
Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /үндсэн/	961778.5	615460.6	64.0
Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /туслах/	337772.1	151355.2	44.8
Бусад орлого	634662.9	160504.2	25.3

Тусламжийн орлого	231236.1	170637.5	73.8
Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	29180718.0	27234445.6	93.3
Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	20369764.3	17983769.2	88.3
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	1055193.5	1421458.2	134.7
Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	7755760.2	7829218.2	100.9

II.2.2 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, оны үнээр, мян.төг

Төсвийн зарлага	2020 I-IV		
	төл	гүйц	хувь
Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	31966755.5	26695142.4	82.3
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал	17819317.4	16556888.3	94.9
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	2284620.8	2104062.7	93.7
Байр ашиглалттай холбоотой зардал	4572788.2	4041021.3	87.1
Хангамж, бараа материалын зардал	648577.0	490583.4	67.3
Нормативт зардал	2396990.4	397678.4	46.9
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	243635.1	214245.3	39.3
Томилолт, зочны зардал	53965.0	59622.0	36.3
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний зардал	1372102.8	1638334.3	52.0
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2574758.8	1192706.7	46.1
Урсгал шилжүүлэг	1412736.2	597663.9	179. 7
Хөрөнгийн зардал	2782533.5	625468.2	2.8
Татаас	130754.8	78792.4	86.0
Эргэж төлөгдөх зээл	1643464.1	672374.3	17.6
НИЙТ ЗАРДАЛ	37936244.1	28669441.2	65.5

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн мэдээг үндэслэв.

II.2.3 НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН,
мян.төг

Сумын нэр	2020 I-IV		
	Төл	Гүйц	Хувь
Арвайхээр	6,628,683.4	5,713,651.9	86.2
Баруунбаян-Улаан	572,308.6	547,969.0	95.7
Бат-Өлзий	1,443,581.1	1,314,870.9	91.1
Баянгол	567,456.4	565,357.7	99.6
Баян-Өндөр	779,814.5	698,913.0	89.6
Богд	869,063.5	876,713.4	100.9
Бүрд	510,912.4	504,783.5	98.8
Гучин-Ус	549,391.4	558,962.3	101.7
Есөнзүйл	528,332.4	437,886.9	82.9
Зүүнбаян-Улаан	514,341.1	516,487.1	100.4
Нарийнтээл	787,789.0	738,496.9	93.7
Өлзийт	457,562.4	435,300.9	95.1
Сант	669,077.5	606,978.0	90.7
Тарагт	598,725.9	513,411.7	85.8
Төгрөг	655,058.0	583,438.2	89.1
Уянга	1,724,272.7	1,693,589.7	98.2
Хайрхандулаан	554,704.9	587,700.6	105.9
Хархорин	2,224,614.7	2,342,773.1	105.3
Хужирт	1,207,748.7	1,193,336.4	98.8
Сумын дүн	21,843,438.6	20,430,621.2	93.5
Аймгийн шууд	12,610,791.1	11,591,942.9	91.9
Бүгд дүн	34,454,229.7	32,022,564.1	92.9

Эх үүсвэр: Санхүү төрийн сангийн хэлтэс

II.2.4 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, оны үнээр, мян.төг

Сумын нэр	2020 I-IV		
	Төл	Гүйц	Хувь
Арвайхээр	7552263.0	5828758.0	77.2
Баруунбаян-Улаан	877284.2	769171.6	87.7
Бат-Өлзий	1917534.3	1395243.1	72.8
Баянгол	897575.7	724858.1	80.8
Баян-Өндөр	1221743.8	914315.4	74.8
Богд	1352587.2	991285.1	73.3
Бүрд	852383.2	691564.1	81.1
Гучин-Ус	926944.0	763349.9	82.4
Есөнзүйл	885943.7	599936.4	67.7
Зүүнбаян-Улаан	905316.8	744637.6	82.3
Нарийнтээл	1168496.8	908512.9	77.8
Өлзийт	768627.0	598337.5	77.8
Сант	993176.9	741530.4	74.7
Тарагт	1057418.6	743374.6	70.3
Төгрөг	1009385.8	769065.2	76.2
Уянга	2431460.6	1830138.6	75.3
Хайрхандулаан	947716.1	723811.9	76.4
Хархорин	2224614.7	2342773.1	105.3
Хужирт	1848584.9	1385865.4	75.0
Сумын дүн	29839057.3	23466528.9	78.6
Аймгийн шууд	8097186.8	5202912.3	64.3
Бүгд дүн	37936244.1	28669441.2	75.6

Эх үүсвэр: Санхүү төрийн сангийн хэлтэс

II.3 ҮНЭ

II.3.1 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

Үзүүлэлтүүд	2020.IV 2019.IV	2020.IV 2019.XII	2020.IV 2020.III
ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	104.0	101.3	99.4
ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	108.2	110.1	101.9
ХҮНСНИЙ БАРАА	109.0	111.2	102.2
Талх, гурил, будаа	104.2	101.6	100.6
Мах, махан бүтээгдэхүүн	116.3	131.3	105.6
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	116.1	108.4	101.1
Төрөл бүрийн өөх, тос	101.7	98.8	99.3
Жимс, жимсгэнэ	102.3	100.0	99.7
Хүнсний ногоо	104.3	102.5	100.0
Сахар, жимсний чанамал, зөгийн бал, чихэр, шоколад	100.7	102.2	99.9
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	107.3	102.3	100.4
Согтууруулах бус ундаа	98.2	97.5	97.5
СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ	109.3	100.8	100.2
ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	105.4	100.4	100.0
ОРОН СУУЦ, УС ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	102.4	99.0	98.5
ГЭР АХУЙН БАРАА, ТАВИЛГА	104.3	99.2	98.3
ЭМ ТАРИА, ЭМНЭЛЭГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	108.6	101.5	100.1
ТЭЭВЭР	96.9	94.8	94.9
ХОЛБОО	99.8	100.0	100.0
АМРАЛТ ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.6	100.0	100.0
БОЛОВСРОЛЫН БАРАА ҮЙЛЧИЛГЭЭ	111.6	100.0	100.0
ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	102.0	102.0	102.0
БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	98.9	102.4	100.6

II.4 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

II.4.1 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, малын төрлөөр

Малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч			Төллөлтийн хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Бүгд	1141747	1548589	1158302	50.0	64.9	50.5
Ингэ	3390	3292	4053	32.9	30.0	34.6
Гүү	10683	12723	9441	9.8	11.5	8.2
Үнээ	23578	24054	27700	22.6	23.3	25.5
Эм хонь	656714	833363	658197	59.4	72.2	59.8
Эм ямаа	447382	675157	458911	46.8	67.0	47.8

II.4.2 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, сумаар

Сумдууд	Төллөсөн хээлтэгч			Төллөлтийн хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Бүгд	1141747	1548589	1158302	50.0	64.9	50.5
Баян-Өндөр	101081	98212	98247	57.2	56.3	60.6
Бүрд	50046	71710	75586	33.1	49.9	53.3
Бат-Өлзий	64193	64961	56353	56.9	52.1	42.4
ББ-Улаан	23613	63713	44566	28.2	71.7	57.7
Баянгол	162693	162293	102623	96.8	94.2	69.0
Гучин-Ус	65272	77070	45427	73.4	81.9	50.7
Есөнзүйл	55677	73562	62893	55.6	70.9	68.1
Өлзийт	64924	74362	43788	66.1	72.3	44.5
ЗБ-Улаан	68355	68262	84338	72.4	64.0	78.2
Богд	83556	99749	111464	48.3	52.4	57.3
Нарийнтээл	9646	43355	33343	10.2	44.0	36.9
Сант	86335	119792	52222	67.9	86.7	44.3
Тарагт	52834	85910	37833	45.3	66.7	33.0
Төгрөг	64094	62736	41017	76.9	70.4	45.7
Уянга	32078	71527	88607	23.8	51.0	59.5
Хайрхандулаан	40147	77403	44759	33.5	60.0	38.9
Хужирт	40536	83586	60257	35.5	70.8	49.9
Хархорин	20574	96492	36723	15.4	75.6	26.3
Арвайхээр	56093	53894	38256	49.1	46.4	33.9

II.4.3 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, малын төрлөөр

Малын төрөл	Бойжуулсан төл			Бойжилтын хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Бүгд	1040868	1521793	1086909	91.2	98.3	93.8
Ботго	3374	3278	3980	99.5	99.6	98.2
Унага	9646	12591	9134	90.3	99.0	96.7
Тугал	22185	23907	27310	94.1	99.4	98.6
Хурга	618269	820535	625310	94.1	98.4	95.0
Ишиг	387394	661482	421175	86.6	98.0	91.8

II.4.4 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, сумаар

Сумдууд	Бойжуулсан төл			Бойжилтын хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Бүгд	1040868	1521793	1086909	91.2	98.3	93.8
Баян-Өндөр	94129	96456	97277	93.1	98.2	99.0
Бүрд	32699	70259	72785	65.3	98.0	96.3
Бат-Өлзий	63073	64961	56353	98.3	100.0	100.0
ББ-Улаан	20969	63329	41838	88.8	99.1	93.9
Баянгол	152581	161178	99537	93.8	99.3	97.0
Гучин-Ус	63110	76102	39434	96.7	98.7	86.8
Есөнзүйл	48901	70362	62893	87.8	95.6	100.0
Өлзийт	54200	63715	36872	83.5	85.7	84.2
ЗБ-Улаан	63450	68229	77564	92.8	100.0	92.0
Богд	80582	99642	109824	96.4	99.9	98.5
Нарийнтээл	8976	43260	31554	93.1	99.8	94.6
Сант	70415	118754	47052	81.6	99.1	90.1
Тарагт	49447	85167	32643	93.6	99.1	86.3
Төгрөг	63199	62736	39206	98.6	100.0	95.6
Уянга	31199	70588	81152	97.3	98.7	91.6
Хайрхандулаан	32563	76712	33409	81.1	99.1	74.6
Хужирт	38739	81408	56310	95.6	97.4	93.4
Хархорин	19764	96492	34554	96.1	100.0	94.1
Арвайхээр	52872	52443	36652	94.3	97.3	95.8

II.4.5 ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН МАЛЫН ТОО, малын төрлөөр

Малын төрөл	Хорогдсон мал, мян.толгой			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Бүгд	1141747	1548589	1158302	25.3	29.7	20.2
Тэмээ	3390	3292	4053	32.89	30.04	34.555
Адуу	10683	12723	9441	9.8	11.51	8.2
Үхэр	23578	24054	27700	22.6	23.34	25.5
Хонь	656714	833363	658197	59.4	72.2	59.8
Ямаа	447382	675157	458911	46.8	67.0	47.8

II.4.6 ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН МАЛЫН ТОО, сумаар

Сумдууд	Хорогдсон мал, мян.толгой			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Дүн	1141747	1548589	1158302	25.31	29.73	20.17
Баян-Өндөр	101081	98212	98247	57.2	56.3	60.6
Бүрд	50046	71710	75586	33.1	49.9	53.26
Баянгол	64193	64961	56353	56.9	52.1	42.4
Бат-Өлзий	23613	63713	44566	28.2	71.7	57.7
ББ-Улаан	162693	162293	102623	96.8	94.2	69.0
Гучин-Ус	65272	77070	45427	73.4	81.86	50.7
Есөнзүйл	55677	73562	62893	55.6	70.9	68.1
Өлзийт	64924	74362	43788	66.1	72.3	44.5
ЗБ-Улаан	68355	68262	84338	72.4	64.0	78.2
Богд	83556	99749	111464	48.3	52.4	57.3
Нарийнтээл	9646	43355	33343	10.2	44.0	36.9
Сант	86335	119792	52222	67.9	86.7	44.3
Тарагт	52834	85910	37833	45.3	66.7	33.0
Төгрөг	64094	62736	41017	76.9	70.36	45.72
Уянга	32078	71527	88607	23.8	51.0	59.5
Хайрхандулаан	40147	77403	44759	33.5	60.01	38.9
Хужирт	40536	83586	60257	35.5	70.8	49.9
Хархорин	20574	96492	36723	15.4	75.59	26.3
Арвайхээр	56093	53894	38256	49.1	46.4	33.9

II.4.7 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, төрлөөр

Малын төрөл	Өвчнөөр хорогдсон мал, толгой			Нийт хорогдолд эзлэх хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Дүн	11112	746	346	5.7	7.1	0.6
Тэмээ	6	4	1	25.0	57.1	7.7
Адуу	784	10	26	3.8	3.5	0.9
Үхэр	2015	7	2	11.2	1.8	0.1
Хонь	3626	344	149	5.3	7.8	0.6
Ямаа	4681	381	168	5.4	7.1	0.6

II.4.8 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, сумаар

Сум	Өвчнөөр хорогдсон мал, толгой			Нийт хорогдолд эзлэх хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Дүн	11112	746	346	5.7	7.1	0.6
Баян-Өндөр	320	-	80	1.8	-	25.6
Бүрд	176	-	51	0.5	-	2.6
Бат-Өлзий	9914	-	-	100.0	-	-
Баруунбаян-Улаан	-	7	-	-	0.9	-
Баянгол	-	-	-	-	-	-
Гучин-Ус	137	-	-	12.6	-	-
Есөнзүйл	-	-	-	-	-	-
Өлзийт	96	650	2	0.75	44.4	0.1
Зүүнбаян-Улаан	248	-	-	18.4	-	-
Богд	-	-	-	-	-	-
Нарийнтээл	-	-	-	-	-	-
Сант	-	5	-	-	0.5	-
Тарагт	-	2	-	-	0.4	-
Төгрөг	13	-	2	9.8	-	0.2
Уянга	-	35	-	-	4.5	-
Хайрхан дулаан	-	5	-	-	7.5	-
Хужирт	-	26	211	-	2.5	3.5
Хархорин	21	16	-	0.1	19.8	-
Арвайхээр	187	-	-	4.7	-	-

II.4.9 ХОРОГДСОН ХЭЭЛТЭГЧ, төрлөөр

Малын төрөл	Хорогдсон хээлтэгч, толгой			Нийт хорогдолд эзлэх хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Дүн	44741	2579	9554	23.1	24.6	16.0
Ингэ	1	2	2	4.2	28.6	15.4
Гүү	5641	89	361	27.1	30.9	11.9
Үнээ	5201	81	381	28.9	20.3	12.7
Эм хонь	16030	1150	4551	23.4	26.2	17.3
Эм ямаа	17868	1257	4259	20.7	23.3	15.5

II.4.10 ХОРОГДСОН ХЭЭЛТЭГЧ, сумаар

Сум	Хорогдсон хээлтэгч, толгой			Нийт хорогдолд эзлэх хувь		
	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2020 I-IV
Дүн	44741	2579	9554	23.1	24.6	16.0
Баян-Өндөр	1281	250	50	7.3	19.6	16.0
Бүрд	10003	246	762	26.7	20.5	38.8
Бат-Өлзий	-	-	35	-	-	0.9
ББ-Улаан	732	222	421	13.9	27.9	18.0
Баянгол	-	-	-	-	-	-
Гучин-Ус	69	-	432	6.3	-	15.2
Есөнзүйл	7069	-	-	31.7	-	-
Өлзийт	5277	589	640	41.3	40.2	18.1
ЗБ-Улаан	456	-	1680	33.9	-	16.2
Богд	238	36	19	22.2	73.5	18.1
Нарийнтээл	1358	-	-	15.9	-	-
Сант	395	145	1070	3.3	15.5	15.6
Тарагт	900	135	621	15.5	25.4	24.3
Төгрөг	-	105	1	-	100.0	0.1
Уянга	2685	245	550	39.2	31.4	26.8
Хайрхан дулаан	382	16	287	3.9	23.9	5.1
Хужирт	6954	438	1384	35.1	42.8	22.8
Хархорин	6149	4	1270	41.2	4.9	24.2
Арвайхээр	793	148	332	19.8	15.2	15.7

II.4.11 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ

Бүтээгдэхүүний нэр төрөл	Хэмжих нэгж	2019 IV /Урд оны мөн үед/	2019 XII /Жилийн эцэст/	2020 III /Өмнөх сард/	2020 IV /Тайлант сард/
1.Ноос, ноолуур, хөөвөр, хялгас					
Тэмээний ноос					
-Эр ноос	кг	2500	5000	-	-
-Эм ноос	кг	2500	5000	-	-
Ямааны ноолуур	кг	117000	50000	60000	45000
Үхрийн хөөвөр	кг	-	-	-	-
Адууны дэл	кг	3000	5000	5000	3250
Адууны сүүл	кг	5000	5750	5000	3750
2. Арьс, шир					
Тэмээний шир					
Адууны шир	ш	-	8000	5000	5000
Үхрийн шир					
-2 метрээс доош хэмжээтэй шир	ш	-	3000	-	-
-2 метрээс дээш хэмжээтэй шир	ш	5000	5500	3000	5000
Хонины нэхий	ш	1000	1500	1000	1250
Ямааны арьс	ш	30000	25000	16000	14000

II.5 АЖ ҮЙЛДВЭР**II.5.1 НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, нэр төрлөөр, оны үнээр, мян.төг**

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	2019.IV	2020.IV	2020.IV/2019.IV
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	1936919.0	1762241.9	91.0
Чулуун нүүрс	1936919.0	1762241.9	91.0
Дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	3874978.8	4883238.2	126.0
Дулааны эрчим хүч	3598910.2	4587380.1	127.5
Түгээсэн цэвэр ус, сувагжуулалт	276068.6	295858.1	107.2
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ус үйлдвэрлэл	4393910.5	3688072.1	83.9
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	108339.2	108192.7	99.9
Талх	268887.8	265350.7	98.7
Нарийн боов	469609.8	513662.7	109.4
Бялуу	83969.5	65660.8	78.2
Хөлдөөсөн бууз	38760.0	18074.0	46.6
Хэрчсэн гурил	129492.3	109365.5	84.5
Даршилсан ногоо, кимчи	4000.0	10425.0	-
Хиам	9118.0	5479.5	60.1
Архи	146788.1	70544.2	48.1
Цэвэр ус, рашаан	3134945.8	2521317.0	80.4
Хувцас, гутал үйлдвэрлэл	1220843.0	1196461.0	98.0
Монгол дээл, тэрлэг	744237.0	670672.5	90.1
Сурагчийн дүрэмт хувцас	1500.0	0.0	-
Бусад оёмол эдлэл	279139.0	230230.5	82.5
Бүх төрлийн гутал	195967.0	295558.0	150.8
Модон эдлэл	507930.0	607878.0	119.7
Гэрийн мод	360600.0	429200.0	119.0
Төрөл бүрийн модон эдлэл	120830.0	178678.0	147.9
Зүсвэр	26500.0	0.0	-
Бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	2850005.3	1605091.8	56.3
Вакум цонх	17125.0	5500.0	32.1
Хэвлэх	25844.3	22332.8	86.4
Нүдний шил	11232.0	9608.0	85.5
Бусад бүтээгдэхүүн/ угаасан ноос, бэлэг дурсгалын зүйлс,	2795804.0	1567651.0	56.1
Нийт дүн	14784586.6	13742983.0	93.0

II.5.2 НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ БОРЛУУЛАЛТ, нэр төрлөөр,оны үнээр
мян. төгрөг

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	2019.I-IV	2020.I-IV	2019.I-IV/2020.I-IV
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	1936919.0	1762241.9	91.0
Чулуун нүүрс	1936919.0	1762241.9	91.0
Дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	3874978.8	4883238.2	126.0
Дулааны эрчим хүч	3598910.2	4587380.1	127.5
Түгээсэн цэвэр ус, сувагжуулалт	276068.6	295858.1	107.2
Хүнсний бүтээгдэхүүн	4117872.9	3225117.6	78.3
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	108339.2	108192.7	99.9
Талх	268887.8	265350.7	98.7
Нарийн боов	469609.8	513662.7	109.4
Бялуу	83969.5	65660.8	78.2
Хөлдөөсөн бууз	38760.0	18074.0	46.6
Хэрчсэн гурил, гурил	129492.3	109365.5	84.5
Даршилсан ногоо, кимчи	4000.0	10425.0	2.6 дах
Хиам	9118.0	5479.5	60.1
Архи	146788.1	70544.2	48.1
Цэвэр ус, рашаан	2858908.2	2058362.5	72.0
Хувцас, гутал үйлдвэрлэл	1220843.0	1196461.0	98.0
Монгол дээл, тэрлэг	744237	670672.5	90.1
Сурагчийн дүрэмт хувцас	1500.0	0.0	0.0
Бусад оёмол эдлэл	279139.0	230230.5	82.5
Бүх төрлийн гутал	195967.0	295558.0	150.8
Модон эдлэл	507930.0	607878.0	119.7
Гэрийн мод	360600.0	429200.0	2.5 дах
Төрөл бүрийн модон эдлэл	120830.0	178678.0	147.9
Зүсвэр	26500.0	0.0	0.0
Бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	2847681.2	1600679.0	56.2
Вакум цонх	17125.0	5500.0	32.1
Хэвлэх	23796.2	18772.0	78.9
Нүдний шил	10956.0	8756.0	79.9
Бусад бүтээгдэхүүн/ бэлэг дурсгалын зүйлс,суран эдлэл, угаасан ноос г.м	2795804.0	1567651.0	56.1
Нийт дүн	14506224.9	13275615.7	91.5

II.5.3 ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, нэр төрлөөр

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	нэр төрлөөр, биетээр		
		2019.I-IV	2020.I-IV	2019.I-IV/2020.I-IV
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр				
Чулуун нүүрс	мян.тн	73.4	66.8	91.0
Дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж				
Дулааны эрчим хүч	мян.гкал	86.5	101.3	117.1
Түгээсэн цэвэр ус , сувагжуулалт	мян.м3	165.9	177.8	107.2
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ус үйлдвэрлэл				
Сүү, тараг, хоормог	мян.л	26.6	8.0	30.1
Аарц, ааруул	тн	7.9	7.3	92.4
Талх	тн	139.3	123.9	88.9
Нарийн боов	тн	146.8	142.9	97.3
Бялуу	тн	6.3	4.9	77.8
Хөлдөөсөн бууз	тн	5.8	2.2	37.9
Хэрчсэн гурил, гурил	тн	64.8	54.0	83.3
Даршилсан ногоо, кимчи	тн	0.8	1.9	237.5
Хиам	тн	1.2	0.8	66.7
Архи	мян.л	13.5	7.2	53.3
Цэвэр ус, рашаан	мян.л	2406.3	1906.4	79.2
Хувцас үйлдвэрлэл				
Монгол дээл	ш	7814	7178	91.9
Сурагчийн дүрэмт хувцас	ш	150	0	0.0
Бүх төрлийн гутал	хос	1822	2243	123.1
Модон эдлэл				
Гэрийн мод	ком	425	422	99.3
Зүсвэр	м3	1060.0	0.0	0.0
Бусад үйлдвэрлэл				
Хэвлэх	мян.х	67.8	58.4	86.1
Нүдний шил	ш	936	792	84.6